

Falikárpit - Arcas lenyilazni készül a medvévé változtatott Callistót

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	70.353.1
Alkotó:	Bruggen, van, Gaspar / műhelye
Készítés ideje:	1640 - 1665 (feltehetően)
Készítés helye:	Brüsszel
Jelzés:	a bordűr jobb külső szegélyén feloldatlan mesterjegy
Anyag:	gyapjú
Technika:	gobelin technikával szövött
Méretek:	magasság: 267 cm szélesség: 357 cm

A kárpit – Szilágyi András meghatározása szerint – Callisto és Arcas történetének egy jelenetét ábrázolja (vö: Ovidius: *Átváltozások*, II. 401–530). Jupiter fondorlattal elcsábítja Diana egyik nimfáját, Callistot. Diana büntetésül kiteszítja a nimfát seregéből, s miután az fiát, Arcast világra hozza, a féltékeny Juno bosszújában medvévé változtatja. A fölserdült Arcas – ki nem ismerte anyját – vadászat közben találkozik a medvével, s készül lenyilazni, de Jupiter meggátolja a bűnt "s fölemelve a kettőt, híg levegő utain, a szél szárnyán égbe ragadja, / és két szomszédos csillaggá váltja az égen". (Devecseri Gábor ford.)

A jelenetet balról indákkal befuttatott törzsű fa, jobbról magasra nőtt cserje és a középtér fái zárják le. Középen a háttérben vár látszik, s messzire nyúló hegyvonulat. A kompozíció jó mesterre vall, a bal oldali jellegzetes tölgyfa és a táj kidolgozása flamand műhelyre utal. A gyapjas haj, az apró szemű, turcsi orrú arc, a bordűr elnagyolt rajzú puttói, gyümölcsfüzérei és oszlopai, valamint a kék zöld és okker színek túlsúlya kisebb brüsszeli műhelyre engednek következtetni.

Hasonló stílusú, Dávid történetét ábrázoló kárpitokat őriz a prágai Iparművészeti Múzeum, melyeket 1625–1630 közötti brüsszeli munkaként tartanak számon.

A bordűr jobb külső szegélyén eddig még feloldatlan mesterjegy látható. A jelzés talán Gaspar van Bruggen műhelyéhez köthető, s így a kárpit 1640–1665 között készülhetett.

Irodalom

- Szerk.: András Edit: Ovidius *Átváltozások* című műve alapján készült 16-17. századi kárpitok a budapesti Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. *Kárpit 2. Átváltozások. A szövött kárpit művészete egykor és ma.* Szépművészeti Múzeum, Budapest, 2005. - 24-32. (László Emőke)
- Szerk.: Szilágyi András, Péter Márta: *Barokk és rokokó. Az európai iparművészet stíluskorszakai.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 5.19.
- fényképész: László Emőke, Wagner Richárd: *Képes kárpitok az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében. I. 17-18. századi kárpitok.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1987. - Nr. 3.
- László Emőke: *Flamand és francia kárpitok Magyarországon.* Corvina Kiadó, Budapest, 1980. - Nr. 56.

